

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Karol Weitz

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie ze skargi powoda o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 4 lutego 2015 r., sygn. akt I ACa .../14, wydanym w sprawie
z powództwa D. M.
przeciwko J. P. i B. .o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 13 stycznia 2017 r.,
zażalenia powoda
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 31 sierpnia 2016 r., sygn. akt I ACa .../16,

**oddala zażalenie i zasądza od powoda na rzecz pozwanych
1.440 (jeden tysiąc czterysta czterdzieści)zł kosztów
postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] postanowieniem z dnia 31 sierpnia 2016 r. odrzucił skargę powoda o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej wyrokiem tegoż Sądu z dnia 4 lutego 2015 r. Sąd ten uznał, że część podniesionych w skardze zarzutów jest bezprzedmiotowa z punktu widzenia oceny jej dopuszczalności, w związku z czym poddał głębszej ocenie trzy powołane przyczyny wznowienia: pozbawienie możliwości działania powoda w sprawie, orzekanie przez sędziego, który podlegał wyłączeniu oraz wydanie wyroku na podstawie podrobionego dokumentu. Dokonując ich analizy, Sąd ocenił, że w okolicznościach sprawy nie spełniają one ustawowych podstaw skargi, w związku z czym skargę odrzucił, jako niedopuszczalną (art. 410 § 1 k.p.c.).

W zażaleniu na to postanowienie powód, wskazując na naruszenie przepisów regulujących dopuszczalność skargi o wznowienie postępowania oraz przepisów art. 328 § 2, art. 233 § 1, art. 361 124 § 1, art. 379 p.k. 4 i 5 k.p.c., wnosił o jego uchylenie.

Pozwani wniesli o oddalenie zażalenia na koszt powoda.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Bezpodstawny jest zarzut uchybienia art. 328 § 2 k.p.c., gdyż, wbrew zastrzeżeniom skarżącego, uzasadnienie postanowienia Sądu Apelacyjnego w sposób wyczerpujący odnosi się do podanych przez skarżącego przyczyn mających, w jego przekonaniu, uzasadniać wznowienie postępowania. Sąd pogrupował te przyczyny, co czyni jego motywy bardziej przejrzystymi i przekonująco uzasadnił dlaczego w stosunku do niektórych z nich nie zachodzi potrzeba ich szczegółowego omawiania.

Sąd Apelacyjny trafnie uznał, że nie zachodzą podstawy wznowienia dotyczące nieważności postępowania, o których mowa w art. 401 pkt 1 k.p.c. Jeżeli chodzi o podstawę z punktu pierwszego tego przepisu, to przyczyną wznowienia może być tylko udział sędziego w wydaniu zaskarżonego orzeczenia, który podlegał wyłączeniu z mocy ustawy, a taka sytuacja w sprawie nie zachodziła.

Nie doszło też do pozbawienia możliwości działania powoda w sprawie (pkt 2 art. 401 k.p.c.), przede wszystkim z tego względu, że był on reprezentowany w procesie przez adwokata. Nie wypełnia tej podstawy wznowienia pominięcie dowodu z przesłuchania powoda w charakterze strony, gdyż może ono być kwalifikowane co najwyżej jako uchybienie procesowe, a nie przyczyna nieważności postępowania z racji pozbawienia go możliwości działania w sprawie. Niezależnie od tych pryncypiów dotyczących tego dowodu, wskazać należy, że Sąd Apelacyjny prawidłowo przyjął, iż powołanie tej podstawy wznowienia postępowania było spóźnione, a tym samym niedopuszczalne.

Jeśli chodzi o podstawy restytucyjne wznowienia postępowania wymienione w art. 403 § pkt 1 oraz § 2 k.p.c., to nie mogło być skuteczne powoływanie się przez skarżącego na to, że wyrok został oparty na podstawie dokumentu o oddaniu przez niego pozwanej do bezpłatnego użytkowania mieszkania w W. przy ul. S., na którym został podrobiony jego podpis, gdyż, jak to prawidłowo ustalił Sąd Apelacyjny, powód powoływał się na tę okoliczność w trakcie procesu i Sąd do niej ustosunkowywał się – także w uzasadnieniu zakwestionowanego skargą wyroku. Istotą przyczyn restytucyjnych wznowienia postępowania jest to, że okoliczności z nimi związane nie były i nie mogły być rozpatrywane w procesie zakończonym skarżonym wyrokiem. Katalog podstaw wznowienia postępowania jest zamknięty. Dlatego też nawet wadliwość orzeczenia wynikająca z obrazu prawa materialnego nie może być uznana za przyczynę wznowienia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2007 r., V CZ 25/07, niepubl.). Stąd też powoływanie się w uzasadnieniu zażalenia na art. 5 k.c. było niedopuszczalne i nieskuteczne. Tym bardziej nie mogło odnieść skutku „podważanie przez powoda całego stanu faktycznego w sprawie”, proponowanie jego odmiennej oceny, czy powoływanie dowodów, bez wykazania, że były one niedostępne w postępowaniu zakończonym wyrokiem kwestionowanym skargą. Jak bowiem przyjmuje się w orzecznictwie, w przepisie art. 403 § 2 k.p.c. chodzi o okoliczności, które zostały wykryte później, a więc po zakończeniu postępowania w sprawie, czyli w czasie, w którym nie było możliwe ich powołanie w tamtym postępowaniu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 r. III CKN 457/99). Odmienna ocena dowodów nie jest, rzecz jasna, wykryciem nowych okoliczności faktycznych sprawy (postanowienie

Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 1971 r., II CO 3/71, BIUL. SN 1971, nr 10 – 11, str. 164).

Wbrew zastrzeżeniom żalącego się należy stwierdzić, że powołane w skardze okoliczności mające stanowić podstawy wznowienia postępowania dawały Sądowi Apelacyjnemu możliwość dokonania ich oceny z punktu widzenia formalnego, iż nie są one oparte na ustawowej podstawie wznowienia (art. 410 § 1 k.p.c.), stąd też sformułowany w zażaleniu zarzut, iż doszło - z naruszeniem tego przepisu - do merytorycznej oceny tych podstaw, niedopuszczalnej na etapie wstępnego badania skargi, jest nieuzasadniony.

Na koniec trzeba odnieść się do zarzutu dotyczącego niewłaściwej kolejności dokonywania czynności procesowych przez Sąd w odniesieniu do złożonej skargi o wznowienie oraz towarzyszącego jej wniosku o zwolnienie powoda od kosztów i ustanowienie adwokata z urzędu. Skarżący postulował, aby Sąd najpierw rozpoznał ten wniosek, a potem skargę. W związku z tym wymaga podkreślenia, że złożenie przez stronę wniosku o zwolnienie od kosztów, co do zasady, nie tamuje innych czynności Sądu. Niezależnie od tego trzeba stwierdzić, że nieuwzględnienie tej prośby przez Sąd nie miało wpływu na treść skarżonego rozstrzygnięcia, gdyż sformułowana przez powoda skarga okazała się poprawna pod względem formalnym, tak że nie zachodziła potrzeba uzupełniania jej braków. Podniesione zaś przez reprezentującego ostatecznie powoda adwokata z wyboru dodatkowe okoliczności w zażaleniu nie mogły - z przyczyn wyżej podanych - odnieść skutku, nawet jeśli zawarto by je w skardze o wznowienie postępowania - jak to zdaje się sugerować żalący się.

Z tych przyczyn zażalenie oddalono, zasądzając od powoda na rzecz pozwanych koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym (art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398²¹, art. 397 § 2 i art. 98 § 1 k.p.c.).

aj

kc